

INTERNATIONALE EMNER

Kan en ny tysk socio-økologisk model redde de danske landdistrikter?

500 økologer og forbrugere i Freiburg, Sydtyskland, har skabt et nyt aktieselskab, der skal skabe og fremme lokal værdi gennem tilførsel af kapital og investeringer.

Af Martin Beck, LHN og Niels Nørskov, Videntcentret for Landbrug

I april 2012 afholdte Kassel Universitet en workshop om en helt ny og spændende socio-økologisk udviklingsmodel med navn "Regional Wert". Navnet betyder regional værdi, og modellen er udviklet af Christian Hiss, en biodynamisk gartner fra Freiburg.

Regional Wert er udtænkt som en løsning på de store udviklingsmæssige udfordringer landbruget og landdistrikterne står overfor. Regional Wert er et aktieselskab, som skal rejse kapital gennem aktiesalg til forbrugere og virksomheder, og bruge pengene til at investere i lokale/regional virksomheder og landbrug. Målet er at investeringerne bliver både en økonomisk succes, men også at der skabes en social- og miljømæssig bæredygtig værdikæde fra jord til bord.

Baggrund

Baggrunden for initiativet er, at grundlæggeren Christian Hiss oplevede en forarmning af hans lokal-område. Som jordbruger blev det sværere og sværere at få bankerne og de finansielle institutioner med til nye investeringer, og kapitalkravet generelt blev højere og højere. Der var forskellig lønsomhed i værdikæden, og sjældent til primær producentens fordel. Den øgede specialisering gjorde, at man sjældent var i kontakt med andre produktionsformer og virksomheder, og slutteligt så blev det social og økologiske bidrag fra de økologiske bedrifter ikke anerkendt i offentligheden.

Dette sammenholdt med de generelle landdistriktsproblemer, som affolkning, arbejdspladser der forsvinder og manglende sociale strukturer, gjorde, at Christian Hiss måtte agere.

Han ønskede at skabe en bæredygtig økonomisk model, som kunne skabe vækst på egne vilkår. Mange landdistriktsudviklingstiltag var også i Tyskland præget af tilskud og projekter, hvor aktiviteterne forsvandt, når pengene var brugt.

Christian Hiss' mål var at få almindelige mennesker og forbrugere til at investere i landområderne og fødevareproduktion og skabe grundlaget for vækst og udvikling gennem en økonomisk indsprøjtning baseret på bæredygtige principper.

Christian Hiss var sig meget bevidst om, at for at kunne tiltrække kapital så skulle det gøres professionelt og baseret på finansiell viden og kendskab. Dette var nødvendigt for at give investorerne tryghed, men samtidig skulle der også være en landbrugsmæssig og økologisk viden til stede for at kunne vurdere de virksomheder, som der skulle investeres i.

Regional Wert AG

Kort fortalt etablerede man et aktieselskab "Regional Wert AG", som indtil nu har solgt knap 3400 aktier a 500 Euro. Dette giver selskabet en grundkapital på knap 1,7 mio., Euro, hvilket svarer til ca. 12.5 mio. danske kr. Investorerne er typisk lokale forbrugere og virksomheder, som ønsker at støtte en lokal/regional udvikling, også selvom nogle af dem bor i storbyer.

Aktionærerne vælger en bestyrelse, som har til formål sammen med direktionen at identificere og udvælge de virksomheder, man ønsker at investere i. Disse virksomheder skal bidrage til den regionale bæredygtighed gennem tre parametre:

Socialt: Øget beskæftigelse, lønsomhed, kvalitet i arbejdet og skabe liv i lokalområdet.

Økologisk: Øge jordens frugtbarhed, øge biodiversiteten, øge det økologiske areal og formindske ressource forbruget.

Regional økonomi: Merværdi fordeling, værdiskabelse i regionen, engagement i regionen og aktiv medspiller i værdikæden.

Konkret har man investeret inden for 4 områder: Tjenesteydelser (rådgivning primær produktion og afsætning, ejendomsformidling, energi m.m.), jordbrugsproduktion, forarbejdning, samt afsætning (detailhandel og abonnementsordninger).

Vigtigt i udvælgelsen af virksomhederne er, at de alle er indstillet på at bidrage til den regionale udvikling ved at have fair priser og afregning i hele værdikæden, samt indgå i et tæt samarbejde med de andre virksomheder i Regional Wert selskabet.

Fremtiden og en anbefaling

For nuværende er der to Regional Wert selskaber, et i Freiburg og et i det sydlige Bayern ved Isar. Christian Hiss arbejder på at få udbredt modellen til resten af Tyskland og workshoppen i Kassel viste, at der er konkrete initiativer i det nordlige Hessen, Bremen, Dresden og Schleswig.

En af workshoppens konklusioner og anbefalinger var at sørge for, at Regional Wert dækker et passende stort område med et relativ stor befolkning, således at der er et stort nok rekrutteringsgrundlag for nye investorer.

Perspektiver i Danmark.

I Danmark har vi mange af de samme udfordringer som i Tyskland. Ny modeller såsom økologiske matrixbrug, storskalaproducent-samarbejder, den ny andelsbevægelse m.m. inddrager mange af de tanker, som Regional Wert repræsenterer. Men ingen af de danske modeller giver et bud på en økonomisk finansiell model, og her kan Regional Wert være til inspiration. Det er dog klart, at modellen skal tilpasses danske forhold og danske juridiske og finansielle rammer. Endvidere viser erfaringer fra matrixbrugene, at kommunerne gerne vil indgå i et aktivt samarbejde. De kan blive en meget central og vigtigt samarbejdspartner for evt. Regional Wert selskaber.

I øjeblikket arbejder forfatterne på at få afdækket mulighederne for at få etableret et Regional Wert selskab i det sydlige Danmark.

Faktaboks

Eksempler på investeringer:

Andreas Dilger, vinproducent

Her har man købt ny jord, som Andreas forpagter på en 20 årig kontrakt.

Joel Siegel, frugt producent.

Manglede startkapital, hvorfor der er ydet opstartslån, som for bankerne tæller som egenfinansiering.

Angelka Hanser, grossist.

Har fået tilskud til startkapital, 50.000 Euro, til at starte abonnementsordning med frugtkurve til kontorer og virksomheder.

Barbara og Klaus Pleuler, øko-butik

Tredobling af butiksareal, finansiering af indretning. bruger af Regional Wert Mærke.

Foto: regional wert

Billedtekst: Grundlæggeren af Regional Wert Christian Hiss blev kåret som "Årets Social Entrepreneur i Tyskland 2011". Prisen blev overrakt af Kansler Angela Merkel, der står ved siden af Christian Hiss.

Foto: RW workshop

Billedtekst: På workshopen i Kassel blev der lyttet intensivt.

Foto: RW LOGO 1

Indsættes evt. i toppen af artiklen